

**Maydonozlarda yeni bir zararlı :
Hypera pastinacae Rossi (Col.: Curculionidae)**

Nebile KAYA*

Pervin HINCAL*

Summary

A new potential pest of parsley: **Hypera pastinacae** Rossi
(Col.: Curculionidae)

A new potential pest, namely **Hypera pastinacae** has been found on parsley in Balıkesir (Gönen: Gebeçınar), Turkey. The larvae and adults of this species voraciously feed on the leaves and young shoots of its host plant so that the damage level increases up to 100 % in some fields. The morphological characteristics of the adult and larva distributional areas and host plants are also given in the text.

Giriş

Ege Bölgesinde maydanoz yetiştiriciliği genellikle çok yaygın olup büyük tavalarda sulanarak yapılmaktadır. Balıkesir ilinin Gönen ilçesinde ise doğal yağışlardan yararlanarak geniş tarla tarımı şeklinde yetiştirilmektedir.

Materyal ve Metot

Zaman zaman Gönen ilçesine bağlı Gebeçınar köyü maydanoz ekim alanlarına gidilerek buralardan alınan larva örnekleri konukçusuyla birlikte canlı olarak laboratuvara getirilmiş ve kültüre alınarak erginleri elde edilmiştir. Elde edilen erginlerin teşhisi Prof. Dr. Niyazi Lodos tarafından yapılmıştır.

Gözlem Sonuçları

— Tanımı: Ergin 3,5-5,0 mm boyunda, sarımtrak gri veya sarımtrak bej renginde metalik parlak olup thorax ve elytron'lar üzerinde küçük siyah noktacıklar ve uzunlamasına açık kahverengi çizgiler bulunur.

* Bölge Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü, Bornova/İzmir.

Alınış (Received) : 16.1.1984

Vücutun üst kesiminde seyrek olarak sıralanmış siyah ve beyaz renkli sert kıllar bulunur.

Olgun larva 3,8 mm uzunluğunda ve 1,5-2,0 mm genişliğindedir. Genel rengi parlak yeşil veya sarımsı yeşil olup üçü sırtta ve ikisi de yanlarda olmak üzere uzunluğuna beş adet beyaz çizgiledir. Baş küçük ve parlak siyah renklidir. Thorax'ta orta çizgi üzerinde kesilen yan kenarlara bulaşmayan, kahverengi pullu bir leke bulunur.

— Yayılışı: Hoffmann (1963) bu türün, tüm Avrupa'da, Akdeniz ülkelerinde ve yakın Doğu'da, Lodos et al. (1978) ise İzmir, Muğla ve Sakarya'da bulunduğundan söz eder. Bu çalışmada adı geçen tür Balıkesir'in Gönen ilçesine bağlı Gebeçinar köyünde saptanmıştır.

— Konukçuları ve Zararı: Bonnemaison (1962) ve Hoffmann (1963)'a göre bu türün konukçuları havuç (**Daucus carota**) ve yabani havuç (**Pastinica sativa**) gibi Umbellifera türleridir. Bu çalışmada yukarıda sözü edilen konukçulara ek olarak maydanoz (**Petroselinum hortense**)'da saptanmıştır. **H. pastinacae** larvaları ve kısmen de erginleri maydanozların yaprak ve taze sürgünlerini yemek suretiyle bitkinin ticarî değerinin kaybolmasına, diğer taraftan büyüme noktalarında beslenerek de gelişmenin durmasına neden olmaktadır. Çalışmanın yapıldığı Gebeçinar köyünde maydanoz plantasyonlarının zararlıyla tamamen bulaşık olduğu gözlenmiştir.

Özet

Balıkesir ilinin Gönen ilçesine bağlı Gebeçinar köyünde yaygın tarımı yapılan maydanoz bitkisinde bugüne kadar rastlanılmayan **Hypera pastinacae** Rossi (Col.: Curculionidae) isimli yeni bir zararlı saptanmıştır. Bu türün ergin ve larvaları maydanoz bitkisinin yaprak ve genç sürgünleriyle büyüme noktalarını yemek suretiyle zarar yapmaktadır. Metin içinde bu türün ergin ve larvaları kısaca tanıtmış, yayılışı ve konukçuları hakkında gerekli bilgiler verilmiştir.

Literatür

- Bonnemaison, L., 1962. Les ennemis animaux des plantes cultivées et des forêts, II. Editions Sep., Paris, 503 s.
- Hoffmann, A., 1963. Sous-famille des Curculionidae, 984-1002. «In Entomologie appliquée à l'agriculture». Tome I. Edit. A.S. Balachowsky. Masson et Cie, Paris, 567-1391.
- Lodos, N., F. Önder, E. Pehlivan ve R. Atalay, 1978. Ege ve Marmara Bölgesinin zararlı böcek faunasının tesbiti üzerinde çalışmalar. Zir. Müc. Zir. Kar. Gn. Müd. Yay., Ankara, 301 s.